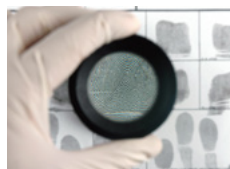

VLUCHTIGE ORGANISCHE STOFFEN

IDENTITEITSKAART

Vluchtige organische stoffen of VOS is de verzamelnaam van koolstofverbindingen die vluchtig zijn bij omgevingstemperatuur.

Er zijn meer dan 400 dergelijke stoffen bekend die zowel in de binnen- als in de buitenlucht worden aangetroffen. Zij kunnen overgaan van een vloeibare (oplosmiddelen, huishoudartikelen, cosmetica...) of een vaste (productie van bouwmaterialen, kunststof, meubels, decoratie...) toestand naar een gasvormige toestand in de vorm van zeer kleine deeltjes. Net zoals stof worden zij door de lucht verspreid en door mensen ingeademd, zodat ze het organisme binnendringen. Sommige van die VOS slaan neer op vloeren en andere oppervlakken en worden door de luchtbewegingen opnieuw in suspensie gebracht.

CHEMISCH EN NATUURLIJK

VOS, in hun synthetische of hun natuurlijke vorm, zijn dus overall aanwezig. Veel nefaster zijn echter de talloze chemische producten die door de industrie (en bij de productie van emissieve materialen) worden geproduceerd en die zich in de vorm van VOS ophopen in de binnenlucht. De aanwezigheid van VOS in de woning is dus het gevolg van diverse factoren: in de woning aanwezige verontreinigingsbronnen (type meubels, kookwijze, verwarmingsomstandigheden, gedrag van de bewoners, gebruik van producten en materialen) maar ook de kwaliteit van de buitenlucht en de ventilatie.

BRONNEN VAN BLOOTSTELLING

De VOS-bronnen zijn even talrijk als de producten die we in huis bewaren. VOS worden vrijgegeven door alle types materialen, zoals bouwmaterialen, meubels, onderhoudsproducten, cosmetica. Andere zijn afkomstig van verbrandingsprocessen zoals tabaksrook, rook uit de schoorsteen, verwarmingstoestellen, het koken van maaltijden, kaarsen, wierook... De VOS-emissies zijn van variabele duur. Er zijn eenmalige bronnen, zoals onderhoudsproducten, cosmetica (in het bijzonder sprays) of verbranding. Ze kunnen echter ook verscheidene weken, maanden (na renovatiewerken, de aankoop van nieuwe meubels) of zelfs jaren aanhouden voor bepaalde VOS zoals formaldehyde.

VARIABLE DUUR EN PIEKEN

Piekconcentraties (aanzienlijke stijgingen gedurende een korte periode) van bepaalde VOS in de binnenlucht, kunnen toe te schrijven zijn aan vele parameters zoals de ontregeling van de verwarmingsketel (problemen met de rookafvoer), nieuw meubilair, kleding die van de stomerij komt, hobbywerk. Er doen zich dan kortstondige en eenmalige pieken van bepaalde pollutanten voor.

Ook de buitenlucht beïnvloedt de samenstelling van de binnenlucht. Druk autoverkeer in de omgeving van de woning tijdens de piekuren heeft een effect op de hoeveelheid toluen, xyleen of benzeen binnenshuis. Als de woning niet goed geventileerd of verlucht wordt, zullen zich nog meer VOS ophopen in de binnenlucht. De lucht moet dus absoluut worden verversd, indien nodig buiten de piekuren van het verkeer.

DE GEZONDHEIDSEFFECTEN

VOS kunnen zowel op korte als op lange termijn effecten hebben op de gezondheid. Afhankelijk van hun toxiciteit zullen ze bepaalde organen aantasten of zonder schade weer uitgescheiden worden. De meeste van deze stoffen irriteren onmiddellijk de ogen, de neus en de keel, wat soms gepaard gaat met prikkelhoest of neusverstopping en een droge mond.

Elke VOS heeft verschillende eigenschappen en over de algemene effecten van al deze stoffen is zeer weinig informatie beschikbaar. Afhankelijk van de gevoeligheid van iedere persoon zijn hoofdpijn of vermoeidheid mogelijk.

ASTMAPATIËNTEN EN KINDEREN ZIJN GEVOELIGER

Talrijke VOS (vooral de oplosmiddelen) hebben een neurologisch effect dat geheugenstoornissen of concentratieproblemen tot gevolg kan hebben. Andere kunnen dan weer een nefast effect hebben op de ademhaling, vooral bij kinderen en kwetsbare personen, mensen die al ziek zijn. Bij astmapatiënten kunnen VOS in het algemeen de symptomen verergeren.

De Wereldgezondheidsorganisatie (WGO) erkent de kanker- verwekkende eigenschappen van twee van deze stoffen, formaldehyde en benzeen. Voor andere VOS zijn onvoldoende studies en gegevens beschikbaar. Voorzichtigheid is hoe dan ook geboden met oplosmiddelen, vooral dan bij zwangere vrouwen. Ten slotte moet zowel bij de preventie als bij de remediëring rekening worden gehouden met zeldzame maar reële chemische overgevoeligheid. Personen die hieraan lijden, hebben behoefte aan een woning waarin zich zo weinig mogelijk VOS ophopen.

PREVENTIE EN REMEDIËRING

Regelmatig verluchten blijft de belangrijkste manier om VOS zoveel mogelijk uit de binnenlucht te weren.

- Om de hoeveelheid VOS in de binnenlucht te verminderen, moet de blootstelling aan de bron tot een minimum beperkt worden. Kies in de mate van het mogelijke materialen die weinig VOS vrijgeven, zoals verf en vernis met het Europese ecolabel of zogeheten "natuurlijke" producten (zoals krijt of kalk). Vergeet na werkzaamheden niet met een vochtige doek het stof af te nemen.
- Kies massieve, onbehandelde houtsoorten voor de meubels. Dennen- en grenenhout zijn bovendien een betaalbare oplossing. Talrijke VOS worden ook vrijgegeven door beddengoed (matrassen, dekbedden en kussens in synthetische of behandelde materialen). Daarom wordt aanbevolen om na de aankoop de kamer gedurende verscheidene dagen zoveel mogelijk te verluchten.
- Meubels of andere voorwerpen in kunststof zijn te vermijden, omdat zij verantwoordelijk zijn voor de aanwezigheid van bepaalde VOS die steeds meer als toxisch worden erkend.
- Verbrandingsprocessen van velerlei aard (kaarsen, vooral dan geparfumeerde, wierook) en uiteraard de zeer schadelijke tabaksrook, moeten beperkt worden. Roken dient absoluut buiten te gebeuren. Indien dit niet mogelijk is, moet u na het roken het lokaal verluchten. Deze uitwasemingen komen immers bovenop alle andere die al aanwezig zijn.
- Beperk het aantal onderhoudsproducten, gebruik producten met een ecolabel of – beter nog – gebruik traditionele reinigingsmiddelen.
- Absoluut te vermijden: geurverspreiders, geparfumeerde kaarsen of elektrische toestellen die ononderbroken VOS vrijgeven.

INFO

02 775 75 75
LEEFMILIEU.BRUSSELS